

FIȘA DISCIPLINEI

Națiunile Europei Centrale între loialitate dinastică și identitate națională (secolele XVIII-XX) (SD_SPIM 05)

Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3. Școala doctorală	Studii de Populație și Istoria Minorităților
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Doctorat

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	<i>Națiunile Europei Centrale între loialitate dinastică și identitate națională (secolele XVIII-XX)</i>			Codul disciplinei	SD_SPIM 05
2.2. Titularul activităților de curs	Conf. dr. Ion Cârja				
2.3. Titularul activităților de seminar	Conf. dr. Ion Cârja				
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	Examen
2.7. Regimul disciplinei	Obligativu		2.8. Tipul disciplinei	Disciplină fundamentală (DF)	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					55
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					40
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					28
Tutoriat (consiliere profesională)					3
Examinări					
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				126	
3.8. Total ore pe semestru				168	
3.9. Numărul de credite				7	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Suport prezentare video
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Suport prezentare video

6. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe
1. Doctoranzii cunosc problematicile fundamentale ale istoriei Imperiului habsburgic în epoca modernă
2. Doctoranzii cunosc bibliografia esențială a temei, lucrările de referință din istoriografia românească și din cea internațională a cursului.
3. Doctoranzii au cunoștințe teoretice și metodologice privind miturile și mitologiile politice în epoca modernă.
4. Doctoranzii au cunoștințe esențiale privind raporturile Casei de Austria cu elitele ppopoarelor din cuprinsul monarhiei dunărene în perioada 1700-1918.
Aptitudini
1. Doctoranzii sunt capabili să identifice și să analizeze critic conținuturile propagandei imperiale habsburgice din perioada avută în vedere
2. Doctoranzii știu să identifice conținuturile discursurilor loialiste ale naționalităților în raport cu dinastia de Hasburg, de-a lungul pperioadei studiate.
3. Doctoranzii dețin cunoștințe solide cu privire la „criza loialităților” din Imperiul austro-ungar la sfârșitul secolului al XIX și începutul secolului XX și în perioada Primului Război Mondial.
Responsabilitate și autonomie
1. Doctoranzii sunt familiarizați cu aspectele privind etica și metodologia cercetării științifice.
2. Doctoranzii sunt capabili să realizeze o cercetare independentă pe problematici din aria cursului, utilizând surse primare și literatură secundară relevantă.
3. Doctoranzii sunt în măsură să integreze conținuturi din materia cursului în cercetări din alte teme și problematici de istorie modernă.

7. Conținuturi

7.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații¹
1. Introducere: aspecte teoretice și metodologice.	Prelegere	
2. Români și dinastia de Habsburg în secolul XVIII.	Prelegere	
3. Români și dinastia de Habsburg la 1848	Prelegere	
4. Români și dinastia de Habsburg în perioada 1850-1867.	Prelegere	
5. Români și dinastia de Habsburg în perioada dualismului austro-ungar	Prelegere	
6. Români și criza loialităților din monarhia dunăreană în perioada Primului Război Mondial.	Prelegere	
7. Polonezii din Galiția între loialitate dinastică și identitate națională în secolele XVIII-XX.	Prelegere	
8. Sârbii din Voivodina între loialitate dinastică și identitate națională în secolele XVIII-XX.	Prelegere	
9. Italienii și Imperiul austriac/austro-ungar în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și la începutul secolului XX.	Prelegere	
10. Italienii din Trentino între loialitate dinastică și identitate națională în secolele XVIII-XX.	Prelegere	
11. Italienii din Trieste între loialitate dinastică și identitate națională în secolele XVIII-XX.	Prelegere	

¹ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

12. Armată și loialism în Imperiul hasburgic/monarhia austro-ungară în secolele XVIII-XX.	Prelegere	
13. Loialismul ofițerilor în armata comună și în trupele de Honvezi din Monarhia austro-ungară.	Prelegere	
14. Ofițerii din armata austro-ungară între loialitate dinastică și identitate națională în anii Primului Război Mondial.	Prelegere	

Bibliografie:

Iosif Wolf, *Răscoala din Boemia 1775) și răscoala lui Horea. Studiu comparat*, în Nicolae Edroiu, Pompiliu Teodor (coord.), *Răscoala lui Horea-studii și interpretări istorice*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1984, pp. 169-200.

Toader Nicoară, *Transilvania la începuturile timpurilor moderne (1680-1800). Societate rurală și mentalități colective*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 1997, pp. 339-396.

Petre Din, *Mitul bunului împărat în sensibilitatea colectivă a românilor din Transilvania în secolul al XVIII-lea*, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2003.

Ion Cârja, *Les Roumains de Transylvanie et l'Empire des Habsbourg dans la période 1848 – 1851 - entre réalité et imaginaire*, în Ionuț Costea, Valentin Orga (coord.), *Studii de istorie a Transilvaniei*, IV, Accent, Cluj-Napoca, 2000, pp. 231-244.

Alexandru Bogdan Bud, *Limitele loialității dinastice: Iosif al II-lea și românii din Transilvania în Epoca Modernă*, Academia Română/Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2015.

Pieter M. Judson, *L'Impero asburgico. Una nuova storia*, traducere din engleză în limba italiană de Mario Mansuelli, Keller Editore, Rovereto, 2021.

Ion Cârja, *Între împărat și națiune. Români și italieni sub flamură habsburgică în anii Marelui Război*, în Iosif Marin Balog, Ioan Lumpardean, Loránd Mády, Dumitru Țeicu (coord.), *Multiculturalism, identitate și diversitate. Perspective istorice. In honorem prof. univ. dr. Rudolf Gräf la împlinirea vârstei de 60 de ani*, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2015, pp. 425-444.

7.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
1. Discursul loialist al românilor în mișcarea petiționară demarată de episcopul Inochentie Micu Klein	Expunere, analiză, dezbateri.	
2. Discursul loialist la românii în contextul răscoalei țărănești de la 1784.	Expunere, analiză, dezbateri.	
3. Discursul loialist la românii în mișcarea Supplexului.	Expunere, analiză, dezbateri.	
4. Discursul loialist al românilor în anii revoluției de la 1848-1849.	Expunere, analiză, dezbateri.	
5. Discursul loialist la românii în perioada neoliberalismului austriac.	Expunere, analiză, dezbateri.	
6. Discursul loialist la românii la începuturile dualismului austro-ungar.	Expunere, analiză, dezbateri.	
7. Românii, Casa de Austria și loialismul în contextul mișcării memorandiste.	Expunere, analiză, dezbateri.	
8. „Grupul de la Belvedere”, arhiducele Franz Ferdinand și „loialismul pragmatic” al elitei românești din Monarhia austro-ungară.	Expunere, analiză, dezbateri.	
9. „Despărțirea de bunul împărat”- fenomenul dezertărilor din armata austro-ungară în anii Primului Război Mondial-studii de caz.	Expunere, analiză, dezbateri.	
10. „Despărțirea de imperiu”-opțiuni politice ale elitei românești la sfârșitul Primului Război Mondial.	Expunere, analiză, dezbateri.	
11. Elita poloneză din Galiția între imperiu și națiune-analiză de discurs.	Expunere, analiză, dezbateri.	

12. Sârbii din Voivodina între confesiunea ortodox și loialismul dinastic.	Expunere, analiză, dezbateri.	
13. Italienii din Trentino și Trieste pe frontul din Galiția.	Expunere, analiză, dezbateri.	
14. Naționalitățile din Monarhia austro-ungară și ultimul împărat-Carol I (IV)	Expunere, analiză, dezbateri.	
Bibliografie:		
Doru Radosav, <i>Arătarea împăratului. Intrările imperiale în Transilvania și Banat (sec. XVIII-XIX). Discurs și reprezentare</i> , Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002.		
Mirela Andrei, <i>Aspecte privind mitul „bunului împărat” în sensibilitatea colectivă românească din Ardeal la 1848</i> , în Nicolae Bocșan, Valeriu Leu (coord.), <i>Identitate și alteritate. Studii de imagologie</i> , I, Banatica, Reșița, 1996, pp. 79-88.		
Nicoleta Hegedüs, <i>Imaginea împăratului la românii ardeleni de la Memorandum până la izbucnirea Primului Război Mondial (1892-1914)</i> , în „Arhiva Someșană”, seria a III-a, VII, 2008, pp. 171-203.		
Sorin Mitu, <i>Românii ardeleni la începutul secolului XX: loialități și identități în schimbare</i> , în Iosif Marin Balog, Ioan Lumperdean, Loránd Mádly, Dumitru Țeicu (coord.), <i>Multiculturalism, identitate și diversitate. Perspective istorice. In honorem prof. univ. dr. Rudolf Gräf la împlinirea vârstei de 60 de ani</i> , Editura Mega, Cluj-Napoca, 2015, pp. 405-424.		
Ion Cârja, <i>L'immagine dell'Imperatore Carlo I (IV) presso i romeni della Transilvania</i> , în Andreas Gottsmann (coord.), <i>Karl I. (IV.), Der Erste Weltkrieg und das Ende der Donaumonarchie</i> , Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Wien, 2007, pp. 231-246.		
Ion Cârja, <i>The Romanians in Transylvania and the Poles in Galicia during the Great War. Between dynastic loyalty and national identity (a comparative approach)</i> , în Dan Berindei, Andrei Pippidi, Ioan Bolovan (eds.), <i>Romanians and Poles on move from 1848 to 1944</i> , Romanian Academy/Center for Transylvanian Studies, Cluj-University Press, Cluj-Napoca, 2019, pp. 87-96.		

8. Evaluare

Tip activitate	8.1 Criterii de evaluare ²	8.2 Metode de evaluare ³	8.3 Pondere din nota finală
8.4 Curs	Prezența la curs		10%
	Realizarea unui referat de semestru		50%
8.5 Seminar/laborator	Referate, prezentări, participare la dezbateri		40%
8.6 Standard minim de promovare			
...			

9. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁴

² Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

³ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.

⁴ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta

	☐	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă						
								
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Data completării:

15.02.2026.

Semnătura titularului de curs

Conf. dr. Ion Cârja

Semnătura titularului de seminar

Conf. dr. Ion Cârja

Data avizării în departament:

...

Semnătura directorului de departament

.....

generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.